

בלדות ורומנסות

ספרות לכיתה ז' – מסע ביצירות

מהדורה למורה + דפי תלמיד

יצרה: רוית ראש בן ישי

תוכן העניינים

1. מהדורה למורה: מערך שיעור, תשובות ומחוון
2. דפי תלמיד: שלושה בני עורב · לורד רנדל · סר פטריק ספנס · בעין דור · בת הרב ואמה · שר היער · לורליי
3. משימת סיכום וכרטיס יציאה

👩‍🏫 מהדורה למורה – בלדות ורומנסות

השאלה הגדולה: מדוע סיפורים עצובים ומסתוריים שמושרים בשיר ממשיכים לרתק אותנו כבר מאות שנים?

מערך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה עושים
5	פתיחה	השמעת מנגינה קודרת וקצרה: אילו תמונות עולות לכם? מה יכול לקרות בסיפור עם מוזיקה כזו?
8	מהי בלדה	הצגת מאפייני הבלדה על הלוח: סיפור בשיר, דיאלוג, חזרות, פערים, סוף טרגי.
12	קריאה דרמטית	קריאת "לורד רנדל" מהמקראה הכיתתית בשני קולות (אם ובן). עצירה לפני הבית האחרון: מה קרה?
10	מילוי פערים	בזוגות: רשמו שלושה דברים שהבלדה לא מספרת, והציעו מה קרה.
7	דיון	שיתוף ההשערות: איך החזרות בנו את המתח? מתי הבנתם את האמת?
3	כרטיס יציאה	תשובה קצרה על שאלה מכרטיס היציאה.

מערך שיעור כפול – 90 דקות

דקות	שלב	מה עושים
7	פתיחה	משחק טלפון שבור עם משפט אחד: כך עברו בלדות מפה לאוזן.
10	מאפייני הבלדה	הסבר ודוגמאות; מה ההבדל בין בלדה עממית, בלדה ספרותית ורומנסה.
15	בלדות עממיות	קריאת "שלושה בני עורב" ו"סר פטריק ספנס" בקבוצות, וזיהוי חזרות ופערים.
15	בלדה ספרותית	קריאה דרמטית של "שר היער" בארבעה קולות: מספר, אב, ילד, שר היער.
8	הפסקה פעילה	משחק מיון: כרטיסיות של מאפיינים ממוינות לבלדות השונות.
12	השוואה	טבלת השוואה: דיאלוג בין הורה לילד ב"לורד רנדל", "בת הרב ואמה" ו"שר היער".
15	כתיבה	התחלת כתיבת בלדה מקורית עם פזמון.
8	סיכום	קריאת בתים ראשונים (מי שרוצה) וכרטיס יציאה.

תשובות: שלושה בני עורב – בלדה סקוטית עממית

1. **מה מחפשים העורבים?**
   ארוחת בוקר – הם רעבים ומחפשים מזון.
2. **מי שומר על האביר המת?**
   הכלבים שלו שוכבים לרגליו, והנצים שלו חגים מעליו ומגרשים כל עוף.

3. **מה עושה האילה?**
מרימה את ראשו, מנשקת את פצעיו, נושאת אותו לקבר, קוברת אותו – ומתה עד הערב.
4. **מי היא האילה לדעתכם? מה הפער כאן?**
רוב הקוראים מבינים שהיא האהובה של האביר, אולי אישה שהופיעה בדמות אילה. הבלדה לא אומרת זאת במפורש, והקורא משלים מתוך הברכה בסוף ("ואהבה כזאת").
5. **מה התפקיד של העורבים בבלדה?**
הם מסגרת ונקודת תצפית: הם רואים את האביר כאוכל, ומתוך מבטם הקר מתגלה הנאמנות של האחרים. הניגוד בין הרעב שלהם לבין המסירות של האילה מעצים את הרגש.
6. **מה משמעות הברכה בסוף?**
היא הופכת את הסיפור העצוב לשיר הלל לנאמנות: האביר מת, אבל זכה במה שלא כולם זוכים – בבעלי חיים ובאהבה נאמנים עד הסוף.
7. **האם הבלדה עצובה בעיקרה, או מעוררת השראה? נמקו.**
תשובה פתוחה: יש בה מוות ואובדן, אבל המסר הוא נאמנות ואהבה. עודדו נימוק מתוך הפרטים.
8. **מה דעתכם על הבחירה לספר את הסיפור דרך עורבים?**
תשובה פתוחה: זו בחירה מפתיעה שיוצרת ריחוק וניגוד, ומאפשרת לראות את הנאמנות דרך עיניים "זרות".

חנ"מ: 1. שלושה · 2. הכלבים והנצים · 3. קברה את האביר · 4. על נאמנות

תשובות: לורד רנדל – בלדה סקוטית עממית

1. **מאיפה חוזר לורד רנדל ומה הוא מבקש?**
מן הציד ביער; הוא עייף ומבקש מאמו להציע לו את המיטה.
2. **מה אכל ואצל מי?**
אכל צלופחים במרק אצל אהובתו.
3. **איזה פרט חושף לאם את האמת?**
שהכלבים של רנדל מתו – כנראה אכלו משאריות הארוחה.
4. **איך החזרה בבלדה בונה מתח?**
השאלות והפזמון חוזרים כמעט זהים, אבל בכל בית נוסף פרט חדש ומאיים. החזרה גורמת לנו לחכות לגילוי, והמתח עולה עד שהאם אומרת את המילה "הורעלת".
5. **מה משמעות הבקשה החוזרת "הציעי לי את המיטה"?**
בהתחלה היא נשמעת כמו עייפות אחרי ציד, ובהמשך מתבררת כסימן לחולשה ולמוות. אותה שורה מקבלת משמעות חדשה – וזה כוחה של החזרה.
6. **מהו הפער הגדול בבלדה, ואיך אתם ממלאים אותו?**
הבלדה לא מסבירה למה האהובה הרעילה אותו. תשובות אפשריות: קנאה, בגידה, נקמה – כל השערה צריכה להתאים לפרטים, והשתיקה מגבירה את המסתורין.
7. **מה מגלה הבלדה על הקשר בין האם לבן?**
תשובה פתוחה: האם קשובה, שואלת ומבינה; הבן חוזר אליה ברגעיו הקשים. זו תמונה של קשר עמוק ברגע של אובדן.
8. **האם לדעתכם הבלדה הייתה חזקה יותר אם הייתה מסבירה את הסיבה להרעלה?**
תשובה פתוחה: רוב הקוראים יחושו שהשתיקה חזקה יותר ומזמינה דמיון; אחרים יעדיפו בהירות. חשוב לנמק.

חנ"מ: 1. אם ובן · 2. מיטה · 3. מתו · 4. הבקשה למיטה

תשובות: סר פטריק ספנס – בלדה סקוטית עממית

1. **מי המליץ למלך על סר פטריק ספנס?**
   אביר זקן שישב לימין המלך.
2. **איך הגיב סר פטריק כשקרא את המכתב?**
   בשורה הראשונה צחק, בשנייה בכה, ושאל מי עשה לו את הרעה ושלח אותו לים בעונה מסוכנת.
3. **איזה סימן לסערה ראה המלח?**
   את הירח החדש עם הירח הישן "בזרועו".
4. **מה מסמל ההבדל בין המלך ששותה יין בחצר לבין סר פטריק שנשלח לים?**
   הניגוד מראה את חוסר ההוגנות: המלך בטוח ונינוח ומחליט, והספן מסכן את חייו. הבלדה מבקרת בשקט את השליט שאינו מבין את מחיר פקודותיו.
5. **מה משמעות התמונה של הכובעים הצפים?**
   זו דרך עקיפה ועוצמתית לתאר את הטביעה בלי לתאר אותה: כל מה שנשאר מהאדונים הגאים הם הכובעים. יש בזה גם אירוניה – הם לא רצו להרטיב את רגליהם.
6. **מה תפקידן של הנשים המחכות על החוף?**
   הן מראות את מחיר האסון לאלה שנשארו. החזרה על ההמתנה הארוכה והשווא יוצרת עצב וגעגוע.
7. **האם סר פטריק היה צריך לסרב לפקודה? נמקו.**
   תשובה פתוחה: נאמנות ואומץ מול אחריות לחיי המלחים. חשוב לנמק ולהתחשב בעולם של אותה תקופה.
8. **מה הבלדה אומרת על מנהיגות ועל אחריות?**
   תשובה פתוחה: מנהיג צריך לשקול את מחיר החלטותיו; הבלדה מעריכה את הנאמנות של סר פטריק ומבקרת את קלות הדעת של מי שנתן את הפקודה.

חנ"מ: 1. ספן · 2. מכתב · 3. טבעה בסערה · 4. כובעים

תשובות: בעין דור – שאול טשרניחובסקי

1. **לאן רוכב שאול ובאיזו שעה?**
   בלילה, לעין דור, אל בעלת האוב.
2. **אילו זיכרונות עולים בשאול בתוך מעגל הקסמים?**
   זיכרונות נעוריו בגבעה: שדות, בקר, פעמון העדר, והנער הרועה המאושר שהיה.
3. **כיצד שאול חוזר למחנה בבוקר?**
   על סוס קל, בלי קשת ומגן, פניו חיוורים, בלי פחד בלב אבל עם ייאוש נורא בעיניו.
4. **מה משמעות החזרה על השורה "בלי קשת ושלח על סוס קל" בפתיחה ובסיום?**
   החזרה יוצרת מסגרת: אותה תמונה חיצונית, אבל שאול השתנה מבפנים. בלילה הוא מחפש תשובה; בבוקר הוא כבר יודע את גורלו. בלי כלי נשק – הוא חשוף ופגיע.
5. **מדוע עולים דווקא זיכרונות הנעורים כרועה?**
   הם מייצגים את החיים הפשוטים והמאושרים שאיבד כשנעשה מלך. הניגוד בין הרועה השמח למלך המיואש מראה את מחיר המנהיגות.
6. **כיצד יוצר המשורר אווירה של בלדה?**
   בעזרת לילה, עלטה, עשן, קלחת, מעגל קסמים, רעם וברק, וקול של מת – תמונות על-טבעיות ומפחידות,

כמו בבלדות העממיות.

7. **האם המשורר מציג את שאול כאשם או כקורבן? נמקו.**
תשובה פתוחה: שמואל מאשים אותו בגאווה, אבל המשורר מראה את כאבו, את געגועיו ואת אומץ לבו בסוף – ומעורר בנו אמפתיה לגיבור טרגי.
8. **מה דעתכם על הסיום: אומץ או ייאוש?**
תשובה פתוחה: שניהם יחד – אין בו פחד, אבל אין בו תקווה. אפשר לדון מהי גבורה כשיודעים שהסוף קשה.

חנ"מ: 1. בלילה · 2. לבעלת האוב · 3. שהיה רועה · 4. עצוב ומיואש

תשובות: בת הרב ואמה – שאול טשרניחובסקי

1. **מי משתתפות בשיחה ובאיזה מבנה?**
הבת והאם; הבת פונה "אמי, אמי!" והאם עונה "בתי, בתי!" לסירוגין.
2. **מה האביר מבטיח לבת?**
שהוא מוכן לוותר על הכול בשבילה, שאינו אוכל ואינו ישן, ושיעטוף אותה ברקמה ובשרשרת זהב.
3. **מה אומרת האם על משפחתה של הבת?**
שהיא בת לדורות רבים של רבנים.
4. **מה ההבדל בין האופן שבו הבת רואה את האביר לבין האופן שבו האם רואה אותו?**
הבת רואה אהבה, תשוקה ויופי; האם רואה סכנה למשפחה ולקהילה ואובדן הבת. הניגוד בין שני הקולות הוא לב הבלדה.
5. **כיצד התכשיטים והבגדים היפים משנים משמעות בבית האחרון?**
אצל הבת הם סימן לאהבה ולמעמד; אצל האם הם יהפכו לחלק מסוף מר. המעבר הזה מיופי לאסון יוצר אירוניה טרגית.
6. **מה המשמעות של "המצור" שהאם מזכירה?**
המצור יכול להיות ממשי – הבית נתון בסכנה – וגם סמלי: המשפחה לכודה בין האביר לבין הקהילה, ואין יציאה טובה מהמצב.
7. **עם מי אתם מזדהים יותר – הבת או האם? נמקו.**
תשובה פתוחה: אפשר להזדהות עם האהבה והחופש של הבת, ואפשר עם החרדה והאחריות של האם. עודדו הבנה של שני הצדדים.
8. **מדוע לדעתכם המשורר בחר להשאיר את הסוף פתוח?**
תשובה פתוחה: הפער מגביר את המתח והפחד, ונותן לקורא להשלים; הוא גם מותיר מקום לחשוב על הדמויות ולא רק על האירוע.

חנ"מ: 1. בת ואמא · 2. אביר · 3. פחד · 4. שרשרת זהב

תשובות: שר היער – יוהאן וולפגנג פון גתה

1. **מי רוכב ביער ומתי?**
אב ובנו, בלילה אפל וסוער.
2. **מה מבטיח שר היער לילד?**
משחקים יפים, פרחים צבעוניים, בגדים מזהב, ובנות שירקדו וישירו לו.

3. **כיצד מסביר האב את מה שהילד רואה ושומע?**
פס של ערפל, רוח שמרשרשת בעלים יבשים, ערבות זקנות ואפורות.
4. **מה ההבדל בין עולמו של הילד לעולמו של האב?**
הילד רואה ושומע את העל-טבעי ומפחד; האב רואה רק את הטבע ומסביר בהיגיון. הוא מנסה להרגיע, אבל לא מאמין לילד – ובכך מגביר את בדידותו.
5. **כיצד משתנה קולו של שר היער במהלך הבלדה?**
בהתחלה הוא מפתה ומבטיח מתנות ומשחקים, אחר כך מציע חום ואהבה, ולבסוף מאיים לקחת בכוח. ההחרפה הזאת היא שיא הבלדה.
6. **מהו הפער המרכזי ואיך אפשר למלא אותו?**
האם שר היער קיים, או שהילד חולה בקדחת ומדמיין? הבלדה משאירה את שתי האפשרויות, וזה מה שמפחיד בה.
7. **האם האב אשם במה שקרה? נמקו.**
תשובה פתוחה: הוא עשה הכול כדי להגיע מהר ולשמור על הילד, אבל לא הקשיב לפחד שלו. רוב הקוראים יראו בו דמות טרגית, לא אשמה.
8. **מדוע לדעתכם הבלדה הזאת מצליחה להפחיד קוראים כבר יותר ממאתיים שנה?**
תשובה פתוחה: הקצב, הקולות המתחלפים, הפער בין הילד והאב, והסוף הפתאומי. אפשר לקשר לסיפורי אימה מודרניים.

חנ"מ: 1. ביער · 2. הילד · 3. זה רק ערפל · 4. מפחד

תשובות: לורליי – היינריך היינה

1. **איך מרגיש הדובר בתחילת השיר ולמה?**
עצוב, ואינו יודע למה; אגדה עתיקה לא יוצאת מראשו.
2. **מה עושה הנערה על הסלע?**
מסרקת את שערה הזהוב במסרק זהב ושרה שיר בעל מנגינה חזקה ומופלאה.
3. **מה קורה לספן?**
הוא מביט רק אל הנערה ולא אל הסלעים, ולבסוף הגלים בולעים אותו ואת סירתו.
4. **מה מסמלת לורליי?**
יופי מושך ומסוכן, פיתוי שגורם לאדם לשכוח את הסכנה. אפשר לראות בה גם סמל לכוחה של השירה והמוזיקה.
5. **מה התפקיד של הדובר שפותח וסוגר את השיר?**
הוא מסגרת אישית: האגדה מעוררת בו עצב, וההיסוס שלו בסוף ("נדמה לי") הופך את הסיפור לזיכרון חלומי ולא לעובדה.
6. **מה ההבדל בין רומנסה זו לבין בלדה כמו "שר היער"?**
ברומנסה פחות דיאלוג ופחות עלילה מהירה, ויותר רגש, תמונות ומוזיקה. הדובר נוכח ומספר את תחושותיו, והסוף מתואר בעדינות.
7. **האם לורליי אשמה בטביעת הספן? נמקו.**
תשובה פתוחה: היא רק שרה ומסרקת, והספן הוא שהפסיק להיזהר; מנגד, השיר כאילו "כישף" אותו. עודדו נימוק.
8. **מה דעתכם על הפתיחה "איני יודע למה אני עצוב"? האם היא מתאימה לשיר?**
תשובה פתוחה: היא יוצרת אווירה של עצב חידתי ומזמינה את הקורא להיכנס לאגדה.

חנ"מ: 1. על סלע · 2. שרה ומסרקת · 3. לא הסתכל על הסלעים · 4. עצוב

מחוון משימת הסיכום

קריטריון	נקודות
עלילה דרמטית ושלמה עם שיא וסיום	25
מאפייני בלדה: דיאלוג, חזרה או פזמון, פער	30
לשון שירית: דימויים, קצב וחריזה	20
פסקת ההסבר והקשר ליצירות היחידה	15
הגשה או קריאה דרמטית	10
סה"כ	**100**

שלושה בני עורב

בלדה סקוטית עממית · בלדה עממית

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

🪝 **לפני הקריאה:** מה מגלה עלינו מי שנשאר לידנו ברגע הכי קשה? חשבו על סימן של נאמנות אמיתית.

חלק א׳ – מבינים את היצירה (מידע)

קראו את היצירה (במקראה הכיתתית או באתר) וענו.

1 מה מחפשים העורבים?

2 מי שומר על האביר המת?

3 מה עושה האילה?

חלק ב׳ – מפרשים (פרשנות וכלים ספרותיים)

1 מי היא האילה לדעתכם? מה הפער כאן?

2 מה התפקיד של העורבים בבלדה?

3 מה משמעות הברכה בסוף?

🔧 **כלים ספרותיים:** סמנו את הכלים שמצאתם ביצירה:

- ◯ מאפייני בלדה
- ◯ נקודת תצפית
- ◯ ניגוד
- ◯ סמל

חלק ג' – מעריכים וכותבים

1 האם הבלדה עצובה בעיקרה, או מעוררת השראה? נמקו.

2 מה דעתכם על הבחירה לספר את הסיפור דרך עורבים?

✍️ **משימת כתיבה:** כתבו את הבלדה מנקודת המבט של אחד הכלבים: מה הוא רואה, מה הוא מרגיש וממה הוא שומר.

לורד רנדל

בלדה סקוטית עממית · בלדה עממית

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

🪝 **לפני הקריאה:** איך אפשר לספר סיפור שלם רק בשאלות ותשובות? נסו: אחד שואל "איפה היית?" והשני עונה, וכך הלאה – מה מתגלה?

חלק א׳ – מבינים את היצירה (מידע)

קראו את היצירה (במקראה הכיתתית או באתר) וענו.

1. מאיפה חוזר לורד רנדל ומה הוא מבקש?

2. מה אכל ואצל מי?

3. איזה פרט חושף לאם את האמת?

חלק ב׳ – מפרשים (פרשנות וכלים ספרותיים)

1. איך החזרה בבלדה בונה מתח?

2 מה משמעות הבקשה החוזרת "הציעי לי את המיטה"?

3 מהו הפער הגדול בבלדה, ואיך אתם ממלאים אותו?

🔧 **כלים ספרותיים:** סמנו את הכלים שמצאתם ביצירה:

- ◯ דיאלוג
- ◯ חזרות
- ◯ מאפייני בלדה
- ◯ תפנית

חלק ג' – מעריכים וכותבים

1 מה מגלה הבלדה על הקשר בין האם לבן?

2 האם לדעתכם הבלדה הייתה חזקה יותר אם הייתה מסבירה את הסיבה להרעלה?

✍️ **משימת כתיבה:** כתבו בית חדש לבלדה באותו מבנה (שאלה של האם, תשובה של הבן ושורת הפזמון), שממלא את הפער: למה האהובה עשתה זאת?

סר פטריק ספנס

בלדה סקוטית עממית · בלדה עממית

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

🪝 **לפני הקריאה:** האם צריך לציית לפקודה גם כשיודעים שהיא מסוכנת? חשבו על דמות שבחרה בנאמנות למרות הפחד.

חלק א׳ – מבינים את היצירה (מידע)

קראו את היצירה (במקראה הכיתתית או באתר) וענו.

1. מי המליץ למלך על סר פטריק ספנס?

2. איך הגיב סר פטריק כשקרא את המכתב?

3. איזה סימן לסערה ראה המלח?

חלק ב׳ – מפרשים (פרשנות וכלים ספרותיים)

1. מה מסמל ההבדל בין המלך ששותה יין בחצר לבין סר פטריק שנשלח לים?

2 מה משמעות התמונה של הכובעים הצפים?

3 מה תפקידן של הנשים המחכות על החוף?

🔧 **כלים ספרותיים:** סמנו את הכלים שמצאתם ביצירה:

- ◯ מאפייני בלדה
- ◯ ניגוד
- ◯ סמל
- ◯ חזרות

חלק ג' – מעריכים וכותבים

1 האם סר פטריק היה צריך לסרב לפקודה? נמקו.

2 מה הבלדה אומרת על מנהיגות ועל אחריות?

✍️ **משימת כתיבה:** כתבו את המכתב שהמלך שלח לסר פטריק – או את התשובה שסר פטריק היה רוצה לכתוב, אילו העז.

בעין דור

שאול טשרניחובסקי · בלדה ספרותית

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

🪝 **לפני הקריאה:** מה עובר בלב של מנהיג בלילה שלפני היום הקשה בחייו? אילו זיכרונות עולים בו?

חלק א׳ – מבינים את היצירה (מידע)

קראו את היצירה (במקראה הכיתתית או באתר) וענו.

1 לאן רוכב שאול ובאיזו שעה?

2 אילו זיכרונות עולים בשאול בתוך מעגל הקסמים?

3 כיצד שאול חוזר למחנה בבוקר?

חלק ב׳ – מפרשים (פרשנות וכלים ספרותיים)

1 מה משמעות החזרה על השורה "בלי קשת ושלח על סוס קל" בפתיחה ובסיום?

2 מדוע עולים דווקא זיכרונות הנעורים כרועה?

3 כיצד יוצר המשורר אווירה של בלדה?

🔧 **כלים ספרותיים:** סמנו את הכלים שמצאתם ביצירה:

- ◯ מאפייני בלדה
- ◯ חזרות
- ◯ ניגוד
- ◯ דמות

חלק ג' – מעריכים וכותבים

1 האם המשורר מציג את שאול כאשם או כקורבן? נמקו.

2 מה דעתכם על הסיום: אומץ או ייאוש?

✍️ **משימת כתיבה:** כתבו מונולוג של שאול בדרכו חזרה למחנה בבוקר: מה הוא חושב ומה הוא מחליט?

בת הרב ואמה

שאול טשרניחובסקי · בלדה ספרותית

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

🪝 **לפני הקריאה:** מה קורה כשאהבה מגיעה במקום שבו היא "אסורה"? ומה מרגישה אם שרואה את בתה בדרך לסכנה?

חלק א׳ – מבינים את היצירה (מידע)

קראו את היצירה (במקראה הכיתתית או באתר) וענו.

1 מי משתתפות בשיחה ובאיזה מבנה?

2 מה האביר מבטיח לבת?

3 מה אומרת האם על משפחתה של הבת?

חלק ב׳ – מפרשים (פרשנות וכלים ספרותיים)

1 מה ההבדל בין האופן שבו הבת רואה את האביר לבין האופן שבו האם רואה אותו?

2 כיצד התכשיטים והבגדים היפים משנים משמעות בבית האחרון?

3 מה המשמעות של "המצור" שהאם מזכירה?

🔧 **כלים ספרותיים:** סמנו את הכלים שמצאתם ביצירה:

- ◯ דיאלוג
- ◯ חזרות
- ◯ ניגוד
- ◯ מאפייני בלדה

חלק ג' – מעריכים וכותבים

1 עם מי אתם מזדהים יותר – הבת או האם? נמקו.

2 מדוע לדעתכם המשורר בחר להשאיר את הסוף פתוח?

✍️ **משימת כתיבה:** כתבו בית נוסף לבלדה, שבו הבת מגיבה לבית האחרון של האם. האם היא משתכנעת? באותו מבנה: "אמי, אמי!" ותשובת האם.

שר היער

יוהאן וולפגנג פון גתה · בלדה ספרותית

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

🪝 **לפני הקריאה:** האם קרה לכם שבחושך ראיתם צורה ונבהלתם, ומישהו מבוגר אמר לכם "זה רק עץ"? מי צדק?

חלק א׳ – מבינים את היצירה (מידע)

קראו את היצירה (במקראה הכיתתית או באתר) וענו.

1. מי רוכב ביער ומתי?

2. מה מבטיח שר היער לילד?

3. כיצד מסביר האב את מה שהילד רואה ושומע?

חלק ב׳ – מפרשים (פרשנות וכלים ספרותיים)

1. מה ההבדל בין עולמו של הילד לעולמו של האב?

2 כיצד משתנה קולו של שר היער במהלך הבלדה?

3 מהו הפער המרכזי ואיך אפשר למלא אותו?

🔧 **כלים ספרותיים:** סמנו את הכלים שמצאתם ביצירה:

- ◯ דיאלוג
- ◯ חזרות
- ◯ ניגוד
- ◯ מאפייני בלדה

חלק ג' – מעריכים וכותבים

1 האם האב אשם במה שקרה? נמקו.

2 מדוע לדעתכם הבלדה הזאת מצליחה להפחיד קוראים כבר יותר ממאתיים שנה?

✍️ **משימת כתיבה:** כתבו את הבלדה מנקודת מבטו של הסוס: מה הוא שומע ומרגיש בדהרה בלילה?

לורליי

היינריך היינה · רומנסה

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

🪝 **לפני הקריאה:** האם יש דברים כל כך יפים שהם מסוכנים? חשבו על רגע שבו משהו משך את תשומת לבכם עד ששכחתם להיזהר.

חלק א׳ – מבינים את היצירה (מידע)

קראו את היצירה (במקראה הכיתתית או באתר) וענו.

1 איך מרגיש הדובר בתחילת השיר ולמה?

_____

_____

2 מה עושה הנערה על הסלע?

_____

_____

3 מה קורה לספן?

_____

_____

חלק ב׳ – מפרשים (פרשנות וכלים ספרותיים)

1 מה מסמלת לורליי?

_____

_____

_____

2 מה התפקיד של הדובר שפותח וסוגר את השיר?

3 מה ההבדל בין רומנסה זו לבין בלדה כמו "שר היער"?

🔧 **כלים ספרותיים:** סמנו את הכלים שמצאתם ביצירה:

- ◯ סמל
- ◯ ניגוד
- ◯ חריזה
- ◯ מאפייני בלדה

חלק ג' – מעריכים וכותבים

1 האם לורליי אשמה בטביעת הספן? נמקו.

2 מה דעתכם על הפתיחה "איני יודע למה אני עצוב"? האם היא מתאימה לשיר?

✍️ **משימת כתיבה:** כתבו את הרגע מנקודת המבט של הספן: מה הוא שומע, מה הוא רואה ועל מה הוא חושב רגע לפני הסוף?

🏆 משימת סיכום

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

כתבו בלדה מקורית (לפחות שישה בתים) או "תסריט בלדה" לביצוע בקבוצה. הבלדה צריכה לספר סיפור דרמטי, לכלול דיאלוג, פזמון או שורה חוזרת, פער אחד לפחות שהקורא צריך להשלים, וסיום חזק. צרפו פסקת הסבר: אילו מאפייני בלדה שילבתם, ואיזו בלדה מהיחידה השפיעה עליכם. אפשר להציג את הבלדה בקריאה דרמטית.

✂️ כרטיס יציאה

1. כתבו שני מאפיינים של בלדה ודוגמה לכל אחד מהבלדות שקראנו.

2. איזה פער בבלדה של היום הייתם רוצים "למלא" ואיך?

3. מה ההבדל בין בלדה עממית לבלדה ספרותית?